

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA

**Innovation Laboratories in the Development of Competences
of Special Pedagogy Teachers
and People with Special Educational Needs**

19 maja 2017

**Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej
Warszawa**

Zastosowanie Laboratorium Innowacji w kształceniu specjalnym

mgr Katarzyna Kruś
mgr Monika Radomska

Specyfika pracy pedagoga specjalnego

- Nauczyciel - zawód zaufania społecznego

Pedagog specjalny

Wymagania: szczególnych kwalifikacji oraz kompetencji

Absolwent pedagogiki specjalnej

- Kwalifikacje: wiedza, umiejętności
- Cechy psychofizyczne: cechy sensomotoryczne, zdolności, które może przekazywać podopiecznym
- Cechy osobowości – uważane za kluczowe w zawodzie nauczyciela
 - Osobowość nauczyciela odgrywa podstawową rolę w jego zachowaniu- staje się autorem podejmowanych czynności i jest aktywnym twórcą zdarzeń

Oczekiwania społeczne wobec pedagogów specjalnych

- zmieniają się wraz ze szczeblem kształcenia
- są złożone, biorąc pod uwagę specyficzną grupę wychowanków
- są formułowane przez pracodawców, podopiecznych, ich rodziców i współpracowników
 - Praca w ciągłej interakcji
- związane ze zmieniającym się światem
 - w związku z tym pedagog specjalny powinien poszukiwać nowych rozwiązań

- Oczekiwania związane są także z odpowiedzialnością, jaką podejmujemy za swoich wychowanków ale też oczekuje się odpowiedzialności za rozwój siebie.

Cechy pedagoga specjalnego wg Marii Grzegorzewskiej

Maria Grzegorzewska w osobowości nauczyciela widzi źródło powodzenia w pracy nauczyciela dziecka niepełnosprawnego.

- najważniejsze cechy to: miłość, dobroć, życzliwość, wysokie morale, poczucie odpowiedzialności, wyzwalająca postawa, wiara w sens własnej pracy, stałe samodoskonalenie, ukształtowanie postawy badawczej i twórczej
 - prezentuje specjalny stosunek do osób niepełnosprawnych
 - odznacza się dużą wnikliwością poznawczą i dociekliwością badawczą
 - jest odpowiedzialny za przebieg terapii, rehabilitacji, rewalidacji,
 - ma łatwość w nawiązywaniu kontaktów z człowiekiem niepełnosprawnym
 - jest optymistycznie nastawiony do życia i działania

(Grzegorzewska, 2002)

- Jak w takim razie kształcić przyszłych pedagogów, którzy będą reprezentować „prawdziwe człowieczeństwo”???
- Cechy M. Grzegorzewskiej z pierwszej poł. XXw. w dalszym ciągu te podwaliny są podstawą pracy z niepełnosprawnymi.
- Praca ze studentami ma na celu kształtowanie ich osobowości-osobowości przyszłych pedagogów specjalnych, w związku z tym potrzebujemy np. pracy w grupie w atmosferze wzajemnej sympatii, zaufania, wspólnoty.

„Jeśli się człowiek chce istotnie dalej uczyć, rozwijać, to wszystkie drogi wiodące ku temu są dobre, z każdej wyniesie, prócz wiadomości, jakąś wartość dla siebie, która mu pozwoli życie jaśniej rozumieć i dopomoże w kształtowaniu się wewnętrznym, w wyrobieniu sobie swojego stosunku do życia i pracy.

Prócz tych utartych dróg Kolego, są i inne – można się zawsze twórczo i samemu kształcić, Trzeba tylko chcieć!”

M. Grzegorzewska, *Listy do Młodego Nauczyciela*

Laboratoria Innowacji

Zajęcia kreatywne umożliwiają uczestnikom orientację w sposobie własnego przeżywania i reagowania

- systematyka ludzkich zalet: kreatywność, ciekawość, myślenie krytyczne, dzielność, pilność, zapał, życzliwość, inteligencję społeczną, pracę zespołową, uczciwość, przywództwo, samokontrolę itd.

Laboratorium jako metoda pracy nad osobowością studentów

- Potrzebne są cechy osobowości, takie dzięki którym pedagog będzie w stanie zaspokoić **potrzeby** wychowanków (od fizjologicznych do potrzeb samorealizacji)
- Oczekiwania mogą **zmieniać** się pod wpływem doświadczeń rodziców, współpracowników, z związku z tym nauczyciel powinien być **elastyczny**.
- Inni oczekują od nauczyciela rzetelnej współpracy, w procesie wychowania i rehabilitacji. Pedagog specjalny musi cały czas **dokształcać się**, zwiększać zakres swoich kompetencji
- ale także dokonywać **refleksji** nad wykonywaną pracą, swoim w niej miejscem, znaczeniem podejmowanych działań

(Bartnikowska, 2016)

Dlaczego I-LAB

- Wykorzystanie rozwiązań technicznych (komputerowych, multimedialnych) do pracy w relacji z drugim człowiekiem.
- Potrzeba współpracy (laboratorium – praca z dzieckiem)
- Nawiązywanie pozytywnych relacji (z grupą – z dzieckiem, rodziną, współpracownikami)
- Miejsce na aktywne działanie
 - nauczyciel ma być przewodnikiem, zachęcać do aktywności
 - nawiązywanie więzi i relacji

Praca na I poziomie - (samoświadomości)

- Tematyka: odpowiedzialność w kontakcie z osobami z niepełnosprawnością, odnajdywanie się w różnych środowiskach, bycie rzecznikiem osób niepełnosprawnych, zauważanie niezależności grup osób z niepełnosprawnością,
- Pytania do dyskusji:
 - Jak być pedagogiem specjalnym?
 - Jak budować autorytet wśród podopiecznych, wychowanków?
 - Jak wskazywać im drogę, jak pomagać pokonywać trudności?
 - Jak nie pozbawiać ich prawa wyboru i nie zabierać im wolności?
 - Jak tworzyć warsztat pracy?
 - Jak czerpać satysfakcję z pracy, której efekty bywają nieprzewidywalne i niewspółmierne do włożonego wysiłku?

(Bartnikowska, Kossakowski, 2016).

Indywidualne korzyści dla pedagoga

- Wielopłaszczyznowe podejście do jednego problemu
- Stymulacja kilku kanałów uwagi
- Praca w przyjemnej atmosferze
 - Brak presji czasu
 - Mniejszy dystans między prowadzącym a uczestnikami

Możliwe drogi zastosowania

Praca na II poziomie – rozwiązania praktyczne

- IPET
- Diagnoza funkcjonalna
- Modele wsparcia
- Tworzenie scenariuszy zajęć
- Tworzenie zadań diagnostycznych i terapeutycznych
- Aranżacja przestrzeni terapeutycznej
- Tworzenie projektów badawczych

Zastosowanie I-Lab podczas zajęć akademickich ze studentami pedagogiki specjalnej

Ice-breakers

- Integracja grupy
- Przygotowanie do kreatywnej pracy

Brainstorm

- Wspólne rozważenie problemu
- Zastosowanie najlepszych rozwiązań
- Zbliżona aktywność wszystkich uczestników

Przedmiot: Badawczy projekt specjalnościowy

- Wspólny wybór problemu badawczego
- Dobór próby badawczej
- Określenie dostępności próby
- Tworzenie narzędzi badawczych
- Ewaluacja – problemy podczas realizacji projektu, wnioski

Przedmiot: Aranżacja przestrzeni terapeutycznej

- Dostosowanie przestrzeni do indywidualnych potrzeb osoby z niepełnosprawnością
- Aranżacja wnętrza
- Ocena najbliższego środowiska
- Skala aranżacji przestrzeni terapeutycznej w środowisku szkolnym/domowym
- Określenie niezbędnych środków terapeutycznych i materiałów dydaktycznych w najbliższym otoczeniu
- Społeczny wymiar przestrzeni osoby niepełnosprawnej

Przedmiot: Współpraca z rodzicami i formy wsparcia rodziny

- Rozpoznanie potrzeb rodziny
- Określenie niezbędnych form wsparcia
- Weryfikacja dostępności wsparcia

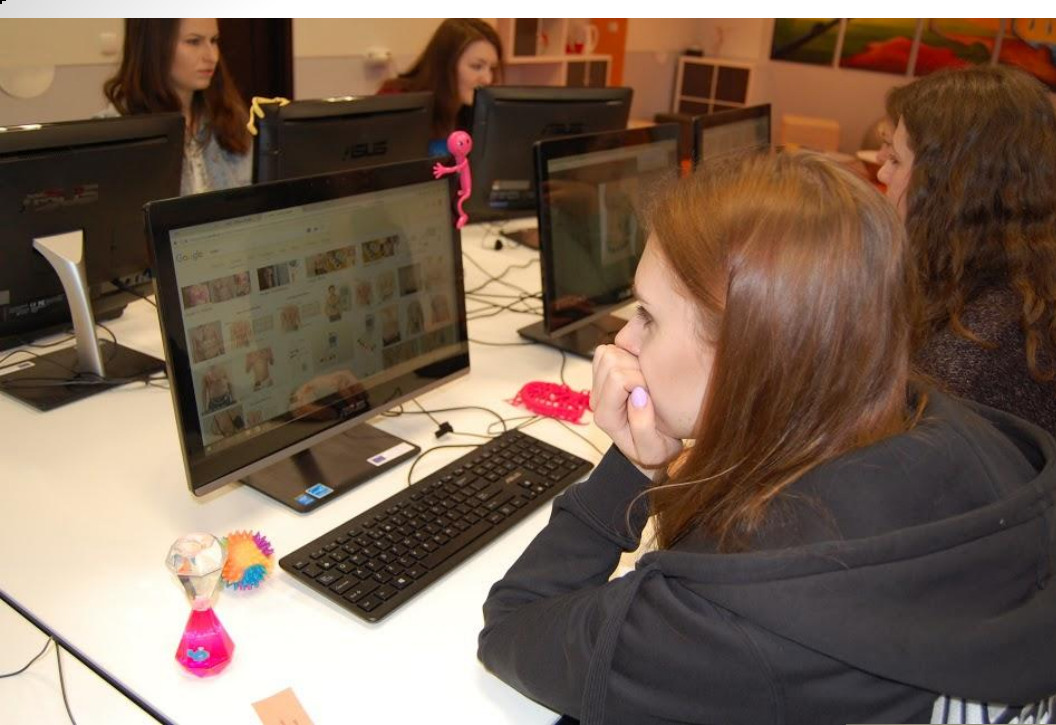
Wybrane metody terapeutyczne: Bajkoterapia

Integracja grupy

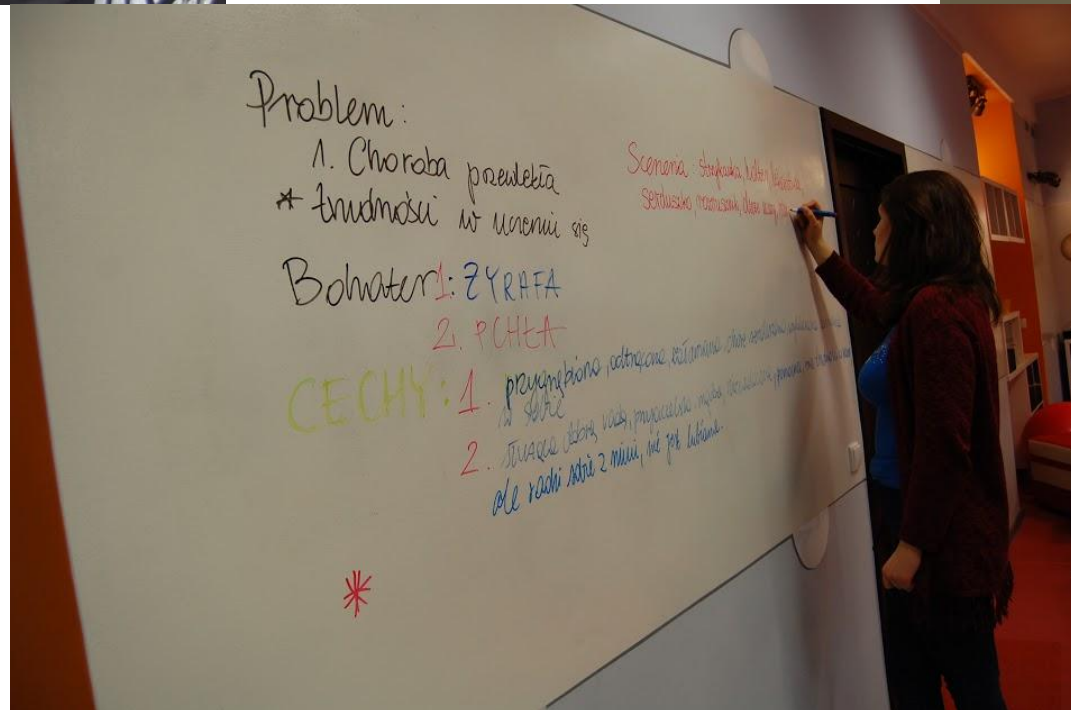

Przygotowanie do twórczej
aktywności

Brainstorm

Problematyka bajki
psychoterapeutycznej
Wybór bohaterów
Cechy postaci

P
R
A
C
A

G
R
U
P
O
W
A

Prezentacja efektów pracy

Student Pracownik

Zastosowanie I-Lab w pracy zespołu specjalistów

Diagnoza funkcjonalna:

- Określenie słabych i mocnych stron ucznia
- Charakterystyka funkcjonowania w określonych obszarach rozwoju
- Konstruowanie arkuszy obserwacyjnych
- Przygotowanie do wywiadu z rodzicami
- wopfu

Konstruowanie IPET

- Cele ogólne
- Cele operacyjne
- Warunki realizacji
- Metody, ćwiczenia
- Ewaluacja/propozycje zmian

Zebranie

Kadry: Wymiana spostrzeżeń nt. ucznia
Określenie spójnego planu pracy
Podział aktualnych obowiązków w placówce

Z rodzicami:

Wolne wnioski

Anonimowość

Działanie I-Lab w trzech wymiarach

- Nauczyciel student
- Student pracownik/pracownicy
- Pracownik osoba z niepełnosprawnością

Dziękujemy!